

**LIETUVOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS KONFEDERACIJA
VARTOTOJŲ ALJANSAS
LIETUVOS GAMINANANČIŲ VARTOTOJŲ ASOCIACIJA
LIETUVOS PRAMONININKŲ KONFEDERACIJA
ASOCIACIJA INVESTORS' FORUM**

2025 m. rugsėjo 22 d.

Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai

LR Prezidentūra
Gedimino pr. 11, LT-01103, Vilnius
kanceliarija@prezidentas.lt

Jūsų Ekscelencija LR Prezidente,

Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos, Lietuvos vartotojų aljanso, Lietuvos gaminančių vartotojų asociacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos ir Asociacijos Investors' Forum vardu kreipiamės į Jus su kvietimu palaikyti siūlymą, tvirtinant XX Vyriausybės sudėtį Energetikos ministru tvirtinti dabar laikinai Energetikos ministro pareigas einantį Žygimantą Vaičiūną.

Šiuo metu Lietuvos energetikoje vyksta daug procesų, kuriems yra tiesiog būtinas tęstinumas.

Tai kritinės energetinės infrastruktūros apsaugos finansavimo iš ES lėšų klausimai, įgyvendinant „Strateginę ir svarbią reikšmę turinčių energetikos infrastruktūros objektų fizinės apsaugos sistemos plėtros programą“.

Taip pat tai veiksmai, užtikrinantys tolimesnę atsinaujinančios energetikos plėtros programą, užtikrinant investuotojų, investuojančių į energetinės nepriklausomybės didinimą, apsaugą. Šiuo metu turime situaciją, kai atsiranda poreikis daryti pokyčius elektros energetikos rinkos reguliavime, norint, kad nesustotų investavimo į atsinaujinančią energetiką apimtys, egzistuojantys rinkos mechanizmai nebeduoda signalo verslui investuoti, kas reiškia, kad, siekiant, jog investicijos į elektros gamybą ir elektros importo mažinimą nesustotų, yra būtina arba keisti reguliavimą, įvedant kitose ES šalyse taikomą “Contract for Difference” mechanizmą, arba sparčiai didinti elektros paklausos elastingumą. Investuotojų bendruomenė jau pradėjo diskusijas su esamu ministru, o ministro pasikeitimas reikštų, kad procesas sustotų mažiausiai iki tol, kol nauja ministerijos vadovybė iš naujo nesusipažintų su esama realia situacija rinkoje.

Dabartinė Energetikos ministerija tikrai efektyviai ieško kompromiso dėl tolesnės gaminančių vartotojų plėtros. Svarbu, kad, įgyvendinus neišvengiamus reguliavimo pokyčius, kuriuos šią vasarą Lietuvai rekomendavo Tarptautinė energetikos agentūra, ši plėtra nesustotų ir nebūtų pažeisti teisėti esamų gaminančių vartotojų lūkesčiai. Tai labai jautrus procesas, kuriam, pasikeitus ministerijos vadovybei, gali būti padaryta žala.

Per artimiausius nepilnus metus Lietuva turi į savo teisės aktus perkelti ES elektros energijos rinkos reformos sprendimus. Tai sprendimai, kurie užtikrintų elektros kainų vartotojams stabilumą, geresnes galimybes pasinaudoti atsinaujinančios energetikos plėtros duodama nauda vartotojams, sukuriant patrauklią ekonominę aplinką, žemas energijos kainas vartotojams, pritraukiant investicijas į Lietuvą. Tai kompleksinis kelių direktyvų ir Reglamentų perkėlimo į teisės aktus procesas, kuriam tikrai reikia stabilumo Energetikos ministerijoje.

Visą eilę sprendimų ministerijai artimiausiu metu reikės atlikti, siekiant, kad pradėtų sparčiau vykti transporto dekarbonizacija. Elektros tinklų geresnis prisitaikymas prie transporto elektrifikavimo pokyčių, dinaminė elektros tinklų galios kainodaros įvedimas, Degalų iš Atsinaujinančių išteklių (DAEI) apskaitos vienetų plėtros sistema, užtikrinanti spartesnę transporto elektrifikavimą. Tai labai skubūs darbai, kuriems ilgai užtrunkantys pokyčiai būtų labai žalingi.

Ministerija turi įgyvendinti energetikos sektoriaus debiurokratizavimo programą, kurios planavimas tęsiasi nuo XIX Vyriausybės veiklos pradžios.

Ir visa eilė reguliavimo keitimo darbų, nuo kurių spartos ir efektyvumo priklauso Lietuvos energetikos ateitis. Visi šie darbai užtrunka pakankamai ilgą laiką ir dažni pokyčiai ministerijos vadovybėje šiems procesams padarytų didelę žalą.

Tuo labiau, kad Žygimanto Vaičiūno veikla Energetikos sektoriaus specialistų yra vertinama tikrai vienareikšmiškai teigiamai, tiek kalbant apie Energetikos ministerijos veiklą 2016-2020 metais, tiek kalbant apie pradėtus darbus 2024-2025 metais.

Įvertinę, kad XX Vyriausybės programos projekte energetikos dalis visiškai atitinka XIX Vyriausybės programos energetikos dalį, siūlome pavesti šią programą įgyvendinti tiems, kurie kūrė tą programą ir kurie ta programa tiki!

Pagarbiai

Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos prezidentas Martynas Nagevičius
Vartotojų aljanso viceprezidentas Kęstutis Kupšys
Lietuvos gaminančių vartotojų asociacijos prezidentas Vytautas Milėnas
Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinė direktorė Raminta Radavičienė
Asociacijos „Investors‘ Forum“ vykdomasis direktorius Vytautas Šilinskas